

Doctor Carles Orta Sagalàs. IN MEMORIAM

El Dr. Carles Orta i Sagalàs va néixer a Terrassa, el 30 de Desembre de 1953 en el si d'una família profundament religiosa. Fill d'un aragonès vingut de Los Olmos i d'una terrassenca vinguda de Guimerà. De ben petit, la família va anar a viure a Barcelona, al barri de Sarrià. Va estudiar als Salesians fins als 13 anys. Va estar al seminari salesià dels 13 als 18 anys, primer a l'internat de Girona i després a Sentmenat on va fer Magisteri. A principi dels anys 70, una crisi de fe personal i col·lectiva, ajudada per la lectura de *Así habló Zaratrusta* que sota ma li havia facilitat el seu germà gran, va fer que abandonés definitivament la fe i el seminari.

Va estudiar medicina a la Universitat de Barcelona, en la solemne facultat del carrer Casanova, amb aules sobrecarregades d'estudiants que maldaven per un seient i amb professors massa llunyans, pràcticament inaccessibles. Una beca de La Caixa, en els tres darrers anys de carrera, el van permetre posar-se davant els seus primers malalts a la Clínica de Santa Madrona del carrer Aragó, tutelat pel Dr. Mauri i el Dr. Garcia Palleiro. El 1979 va obtenir la Llicenciatura en Medicina i Cirurgia.

Sobre la seva vocació de fer de metge, ens va escriure aquestes paraules: *“ De la decisió de fer-me metge no me n’he penedit mai, tot i els moments difícils. Segueixo pensant que és una de les millors feines que una persona pot fer. Fa molts anys, però, que no idealitzo la professió i que vaig abandonar la il·lusió infantil de ser un metge amb amplis coneixements, dedicat en cos i ànima a salvar les vides de la gent a través del meu treball diari en la medicina pública. En el dia a dia del metge hi ha molta rutina, abundant paperassa, informes i protocols i moltes reunions, sovint no gaire productives. Els records millors no són pas els d’un ocasional diagnòstic brillant, sinó el sentiment d’estimació sincera per part de la majoria dels meus pacients. La confiança que dipositaven en mi, m’ajudaven a superar dificultats i l’excés de feina.”*

L'any 1981 inicia la residència de Medicina Interna a l'Hospital de la Santa Creu i Sant Pau, on contacta i col·labora amb l'equip de Malalties Infeccioses del Dr. Verger, qui posteriorment li va dirigir la tesi doctoral, l'any 1992.

El seu treball professional com a metge internista adjunt es va desenvolupar a l'Hospital Comarcal de Vilafranca. Va assumir moltes responsabilitats, com a metge i també com a Cap de Servei de Medicina (1993-1999) posant en marxa el nou Hospital Comarcal de l'Alt Penedès, liderant la incorporació de moltes especialitats mèdiques i quirúrgiques, així com la posada en marxa de les unitats de convalsència i de curta estada al centre. Va deixar de ser cap de Medicina exercint el seu convenciment que els càrrecs havien de ser temporals i també per la seva preferència per l'assistència sobre la gestió. Tanmateix, coherent amb la seva visió humanista de l'assistència sanitària, va promoure i conduir el Comitè d'Ètica Assistencial durant els anys 2004-2013. També va ser l'ànima del Comitè d'Infeccions des del 1988 fins al 2018, i va representar el centre al VINCAT.

Implicat també amb la comarca, juntament amb els companys de feina i amics, Helena Mestre, Teresa Cuscó i Jaume Roig, va impulsar la commemoració dels 600 anys

d'Hospital(itat) organitzant tot tipus d'actes orientats a aconseguir la vinculació dels treballadors i la població amb el seu hospital.

El seu compromís amb l'exercici de la medicina va ser ben reconegut pels seus companys, i l'any 2014 va rebre el Premi a l'Excel·lència Professional del Col·legi de Metges de Barcelona.

Fora de l'àmbit professional, en Carles Orta era un amant de la natura, aficionat a la muntanya, les plantes, els ocells i sobretot els estels, aficions compartides amb la seva dona, Lurdes Matas, companya de vida des de la Facultat de Medicina. El naixement del seu fill Joan, el calorós agost de 1986, amb una greu afectació neurològica, va marcar les seves vides, havent d'afrontar una situació dura i inesperada, durant els quasi 20 anys de vida d'en Joan. Les seves cendres reposen a la Fageda d'en Jordà i al litoral de la Serra de Tramuntana; veus d'ocells, d'infants i la remor del mar l'acompanyen.

Gran observador de la vida quotidiana ens va ensenyar a gaudir de les petites coses, com la pluja de fulles a la tardor de la Fageda o el suau rompre de les ones del mar a la platja. Senzillament cercant tenir un grau acceptable de felicitat.

Arran de la seva jubilació, el seu interès pel coneixement el feren inscriure's a la Universitat de l'Experiència de la Universitat de Barcelona, cursant els programes d'Història-Societat-Territori, Filosofia, i Astronomia-Meteorologia. La seva inquietud social el va portar a integrar-se a Amnistia Internacional i a l'Associació del Dret a Morir Dignament. Tanmateix el seu esperit crític amb diferents aspectes d'ambdues organitzacions el va fer desistir de la militància activa per passar a ser simplement soci.

El diagnòstic d'un càncer l'any 2020 ha suposat uns cinc anys de vida absolutament lligats a les diferents intervencions, quimioteràpies, analítiques i controls. L'angoixa prèvia als resultats que viu el pacient i també la família son ben coneguts per qui ha passat per aquesta situació. Finalment, el 27 de febrer de 2026 ens va deixar, després de acomiadar-se de la família i bona part dels amics.

A manera de reflexió, va escriure les sensacions que havia tingut des de la vessant de pacient i malalt.

“Considero que l'activitat més gratificant durant aquests 5 anys ha estat la de poder gaudir de manera continuada de l'amistat de múltiples persones, sent molt rellevant el suport de la Pilar, de la Nuri i en Ramon, d'en Jordi, dels amics dels 600 anys, de la colla del cinema, o del grup de “criticons”. No puc anomenar tots els altres amics que han col·laborat en teixir la xarxa de salvació mental per a la meva malaltia, donant-me suport sense que em sentís incòmode per una compassió massa explícita. Potser pensaven que el suport no hauria de ser tan llarg... La família i, especialment la Lurdes i la Laia, les he sentides sempre al meu costat.

En tot cas, vull posar en valor el paper de la medicina pública, àmbit en el que sempre he treballat de manera exclusiva, i agrair el seu bon funcionament, especialment rellevant quan es tracta de malalties greus o de situacions d'emergència. De la medicina pública critiquem els seus seriosos problemes de funcionament, clarament millorables en el que fa referència a l'accés ordinari al sistema o a les llistes d'espera. Sovint es diu que no valorem el que tenim fins que ho perdem i que les prioritats es relativitzen en tenir un problema greu de

salut. Aquestes afirmacions són ben certes i la conseqüència ha de ser que, entre tots, defensem el sistema sanitari públic i l'exigim el seu òptim funcionament."

Bona part de les seves reflexions es poden escoltar en la conferència que va pronunciar en les jornades del Vilapensa de 2024 , que es varen desenvolupar sota l'epígraf "Des de l'altre cantó" [LINK](#).

També ens va deixar aquesta reflexió final

"Considero la meua mort, així com la dels altres éssers vius de la natura, com el retorn a la situació prèvia al naixement, on no hi havia consciència ni patiment. Veig la vida, que ens dona joia en moltes ocasions i dolor en d'altres, com un miracle extraordinari de la natura. No em faig il·lusions sobre una possible persistència personal, més enllà del record temporal en determinades persones estimades. Si de cas, voldria tornar a viure i estimar plenament. Veig la mort amb serenitat i reconec els paràmetres fugissers de temps i espai pels que he transitat pel mon. Per tant, arribat el moment, una abraçada i... desitjar-vos salut, sort i un grau acceptable de felicitat".

Gran observador de la vida quotidiana, amable, sensible, una mica poeta, una mica pallaso. Sempre amb un somriure i una mirada serena, ens feies a tots la vida més fàcil.

De ben segur hi haurà pacients o familiars que et recordaran per la teua manera de fer, bon metge i millor persona.

Sempre en el teu cor el teu estimat Joan, la Lurdes, els teus germans, la Laia, el Joan Ot i tota la família mallorquina. I aquí els teus amics que no t'obliden.

Fins sempre i per sempre!

Passi-ho bé, Dr. Orta!